EVALUAREA IMPACTULUI RUPTURILOR DE STOCURI DE COMBUSTIBIL ASUPRA POLITICII DE PREŢ PROMOVATĂ DE DISTRIBUITORII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Otilia NEGOIȚĂ

CZU: 338.53:662.6(478) otilia.negoita99@gmail.com

The information is structured in three chapters. The first chapter is a theoretical one, where the theory regarding the price policies implemented in the case of fuels is described. The second chapter is an analytical one. It contains the actual data at the current moment. And in the third subchapter, a clear picture of the quantities of fuel imported into the country is provided, how much was the stock at the beginning of 2022.

Produsele petroliere sunt principalul combustibil pentru automobile de pe glob, de aceea pentru fiecare țară cantitatea de carburanți au un rol-cheie atât pentru activitatea persoanelor juridice, cât și pentru persoanele fizice care dețin cel puțin o mașină.

Prețul pentru fiecare tip de combustibil depinde de o multitudine de factori, care au o influență la nivel internațional. De aceea, pentru a stabili prețurile în Republica Moldova este studiată minuțios situația din afară.

Un alt factor esențial este faptul că prețurile la nivel național sunt reglementate de către stat; astfel, comercianților de pe piață li se stabilește un plafon care nu poate fi depășit în niciun caz.

De asemenea, trebuie studiate toate fenomenele la nivel economic și politic care au loc și care influențează fie mărind prețul la carburanți, fie micșorându-l. În anul 2022 s-a observat foarte bine o majorare a prețurilor la toate tipurile de combustibil.

La baza stabilirii prețurilor maxime de comercializare a produselor petroliere de către ANRE stau 4 componente:

1. Valoarea medie a cotațiilor medii Platts pentru 14 zile anterioare, acestea modificându-se în funcție de prețul la bursă și cursul de schimb lei MD/dolar SUA;
2. Acciza: deci, cota accizei pentru anul 2022;
3. Taxa pe valoare adăugată;
4. Marja comercială specifică care este aprobată și modificată semestrial de către ANRE.

Astfel, datorită mecanismului existent care este aplicat de către ANRE, prețurile zilnice afișate la panou pentru consumatorii finali sunt corecte atât față de tendința de creștere, cât și de descreștere a cotațiilor medii Platts. Din figura de mai jos se observă că la începutul anului 2022 prețul la benzină a constituit 21,86 lei pentru un litru, acesta majorându-se semnificativ în prima parte a anului ajungând în luna iunie până la 32,82 lei, cu 50,13% mi mult ca în luna ianuarie.

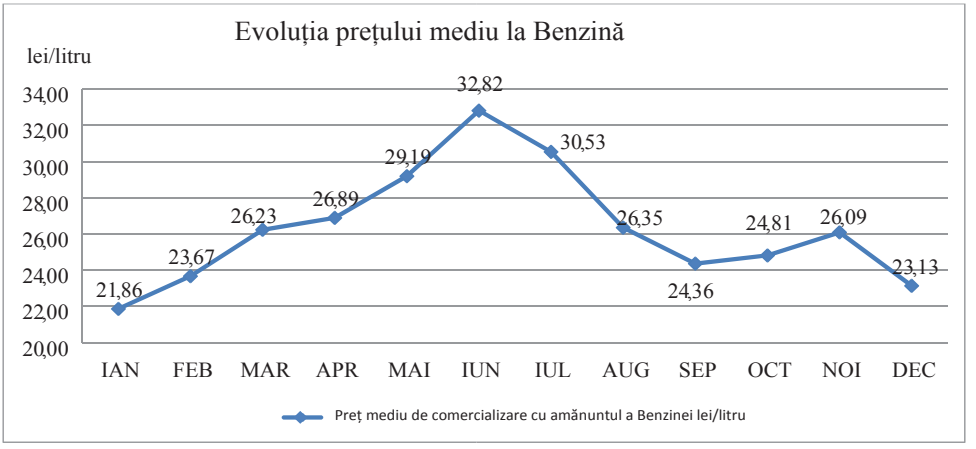

Fig.1. Evoluția prețului mediu de comercializare a benzinei pentru anul 2022

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

În a doua parte a anului prețul benzinei la panou descrește constant până în luna septembrie 24,36 lei, apoi a înregistrat o ușoară creștere până la 26,09 în noiembrie, iar în luna decembrie prețul fiind de 23,13 lei pentru un litru, astfel constituind cu 1,27 lei mai mult comparativ cu luna ianuarie a aceluiași an.

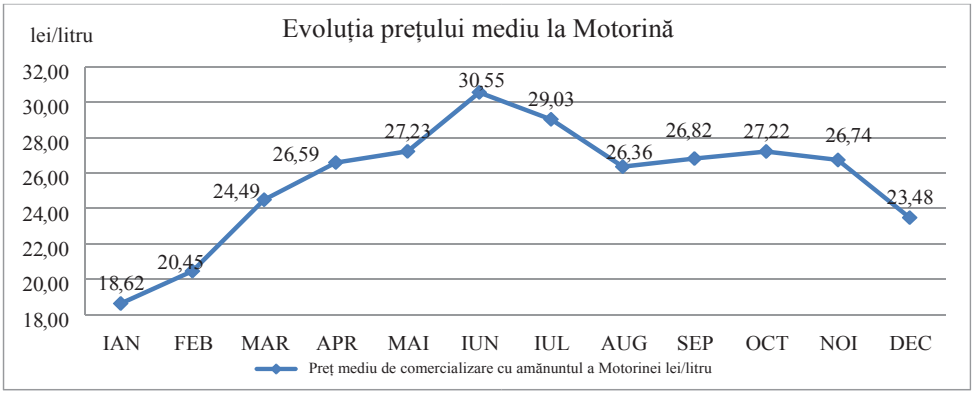

Fig.2. Evoluția prețului mediu de comercializare al motorinei pentru anul 2022

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

În ce privește motorina, din figura de mai sus se observă că la începutul anului 2022 prețul la motorină a constituit 18,62 lei pentru un litru, acesta majorându-se semnificativ în prima parte a anului ajungând în luna iunie până la 30,55 lei, cu 64,07% mai mult comparativ cu luna ianuarie.

În a doua parte a anului, prețul motorinei la panou descrește vizibil până în luna august – până la 26,36 lei, apoi a înregistrat o ușoară creștere până la 27,22 în octom-

brie, iar în luna decembrie preţul fiind de 23,48 lei pentru un litru, astfel constituind cu 4,86 lei mai mult comparativ cu luna ianuarie a aceluiaşi an.

Gazul lichefiat are o evoluţie mai diferită faţă de cea a motorinei şi benzinei. Astfel din figura de mai jos, se observă că la începutul anului 2022 preţul la gazul lichefiat a constituit 13,00 lei pentru un litru, acesta majorându-se semnificativ în prima parte a anului ajungând în luna iulie până la 16,62 lei, cu 27,85% mai mult ca în luna ianuarie.

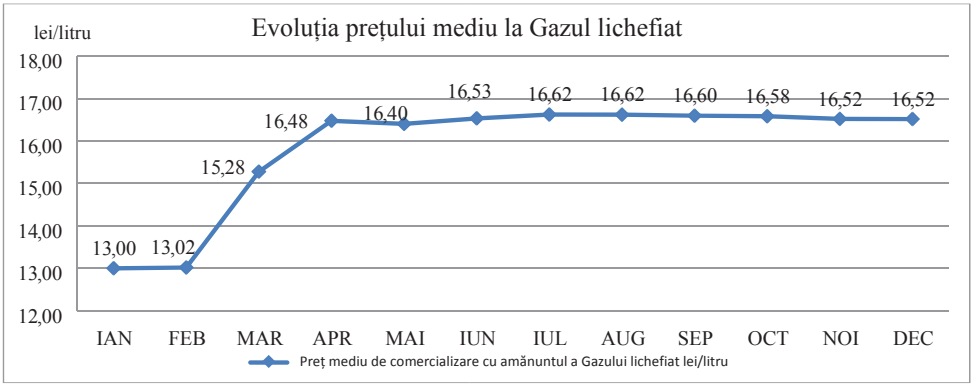

Fig.3. Evoluţia preţului mediu de comercializare al gazului lichefiat pentru anul 2022

*Sursa***:** Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licentiate

Astfel, o problemă cu care s-a confruntat Republica Moldova au fost rupturile de stoc de combustibil, şi anume – de motorină în lunile de vară ale anul 2022. Această ruptură s-a produs în primul rând din cauza fluxului de transport de la frontieră şi a problemelor de infrastructură vamală de peste Prut, efectuându-se o cursă odată la 10 zile.

Un alt motiv se referă la portul Giurgiuleşti, unde combustibilul venit pe vapoare era livrat în mare parte spre Ucraina şi doar o mică parte ajungea către agenţii economici din Republica Moldova. Companiile ucrainene achitau preţ mai bun, în contextul condiţiilor de transportare.

A trei cauză ţinea de lipsa unităţilor care transportau combustibilul spre depozitele locale. Companiile autohtone preferă să preia comenzi din Ucraina şi să livreze serviciu la tarife mai mari, astfel creându-se deficit de camioane şi cisterne care asigurau transportul combustibilului către Republica Moldova.

Referinţe:

1. BULAT, V. *Logistica:* Note de curs. Chişinău, USM, 2019.
2. Legea cu privire la piaţa produselor petroliere, nr. 461-XV din 30.07.2001.
3. Rapoartele anuale privind rezultatul monitorizării pieţei produselor petroliere a Republicii Moldova publicate de către ANRE.

Recomandat
***Veronica BULAT**, dr., conf. univ.*